

Φίλε κ. Ἀρσίνη,

Κατὰ τὴν φιλικὴν ὑμῶν αἴτησιν, σὰς στέλλω διὰ τὴν «Ποικίλῃν Στοάν» μέρος τῆς μεταφράσεώς μου τοῦ Ἑρνάνη πέποιθα δὲ ὅτι θέλετε φροντῆσαι νὰ τυπωθῇ δι' ὅλης τῆς διακρινούσης ὑμᾶς λεπτότητος καὶ φιλοκαλίας.

Ὅλος πρόθυμος

Γ. ΠΑΡΑΣΧΟΣ

ΕΡΝΑΝΗΣ

ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΟΥΓΚΩ

ΠΡΑΞΙΣ Γ'.

Ἡ θύρα τοῦ θεάτρου ἀνοίγει δι' ἀμφοτέρων τῶν φύλλων. Ἐμβαίνει ἡ Δόνα—Σόλα ἐν νυμφικῇ στολῇ, συνοδευομένη ὑπὸ πολλῶν ἀκολούθων καὶ δύο γυναικῶν, φερουσῶν ἐπὶ βελουδίνου προσκεφαλαίου κιβώτιον ἀργυρότυκτον, ὅσπερ θέτουσιν ἐπὶ τραπέζης, περιέχον Δουκικὸν στέμμα, φέλλια καὶ ἀδάμαντας μίγδην. Ὁ Ἑρνάνης, ἀσθμαίνων καὶ ἔκπληκτος, ἀτενίζει τὴν Δόνα—Σόλαν μὲ ὀφθαλμούς διαπύρους χωρὶς ν' ἀκούῃ τὸν Δοῦκα.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, ΕΡΝΑΝΗΣ ἐν στολῇ μοναχοῦ,

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ, Ἀκόλουθοι, Ὑπηρέται.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, ἐξακολουθεῖ πρὸς τὸν Ἑρνάνη.

— Καὶ ἡ ἐδικήμου Δέσποινα ἢ πρὸς αὐτὴν
[λατρεῖα.

Ἐπίσης προξενεῖ καλόν! — Ὡ νόμφη μου
[γλυκεῖα,

Ἐλθέ.

Προσφέρει τὴν χεῖρα εἰς τὴν Δόνα-Σόλαν, ὡχρὰν πάντοτε καὶ σοβαρὰν.

Πλὴν ποῦ διάδημα ; ποῦ ἀββάβων τοῦ γάμου ;

ΕΡΝΑΝΗΣ ἐν κεραυνώδει φωνῇ.

Τίς θέλει τώρα χίλια φλωρία τ' ὄνομά μου ;

Ἐκπλήττονται πάντες. Ὁ Ἐρνάνης σχίζει τὸν μανδύαν, τὸν ποδοπατεῖ καὶ φαίνεται ἐν στολῇ ὀρεινοῦ.

Εἴμ' ὁ Ἐρνάνης !

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ, κατ' ἰδίαν, πλήρης χαρᾶς.

Ζωντανός, Θεέ !

ΕΡΝΑΝΗΣ, πρὸς τοὺς οἰκέτας.

Ἄναζητοῦμαι.

Ἡμέραν, νύκτα.

Πρὸς τὸν Δοσκα

Ἦθελες νὰ μάθης ἂν καλοῦμαι

Περέζης ἢ Διέγος ; Ἔ, ποσῶς εἴμ' ὁ Ἐρνάνης !

Ὁραῖον ὄνομα, εἰκὼν ὀρεσιβίου πλάνης,

Προγεγραμμένου στολισμός. Ἡ κεφαλὴ μου μόνη,

Παρατηρεῖς ; τοῦ γάμου σου τὰ ἔξοδα πληρύνει !

Πρὸς τοὺς οἰκέτας.

Σᾶς τὴν προσφέρω σπεύσατε, καλὰ θὰ πληρωθῆτε !

Ἐμπρός' ἰδοὺ αἱ χεῖρές μου, οἱ πόδες ! μὴν ἀργῆτε !

Πλὴν ὄχι' ἄλλη δύναμις μὲ σφίγγει, μὲ βαρύνει

Ὅπου δὲν θραύεται ποσῶς !

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ, ἰδίᾳ.

Θεέ !

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ.

Παραφροσύνη !

Εἶν' ἔμπαθὴς ὁ ξένος μου !

ΕΡΝΑΝΗΣ.

Εἶναι ληστής, σὲ εἶπα !

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ.

Ἦ, μὴ μὴ τὰ ἀκούετε !

ΕΡΝΑΝΗΣ.

Σκληρὸς ἀντάρτης . . . κτύπα

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ.

Σωρὸς φλωρίων ! Κύριε, εἶναι χρυσὸς ἐν τέλει,

Καὶ διὰ τοὺς ἀνθρώπους μου διστάζω . . . . .

ΕΡΝΑΝΗΣ

Τὶ μὲ μέλει !

Μὲ φθάνει ἓνα μεταξὺ ὄλων αὐτῶν νὰ ἔχῃς.

Πρὸς τοὺς οἰκέτας.

Πωλήσατέ με, δότε με !

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Ἄλλὰ σιώπα' τρέχεις

Στιγμὰς κρίσιμους !

ΕΡΝΑΝΗΣ

Σπεύσατε' εἶν' ὥρα ὠφελείας.

Σᾶς λέγω, εἴμ' ὁ ἄγχιος φυγάς, ὁ ταραξίας

Ἐρνάνης !

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Σίγα !

ΕΡΝΑΝΗΣ

Ὁ Ληστής !

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ, μὲ φωνὴν σβυρομένην εἰς τὴν ἀκοήν του.

Ἦ, παῦσε τὰς προκλήσεις !

ΕΡΝΑΝΗΣ, ἡμιστρεφόμενος πρὸς αὐτήν.

Ἐδῶ νυμφεύονται' κ' ἐγὼ θὰ νυμφευθῶ ἐπίσης !

Μὲ περιμέν' ἡ νύμφη μου !

Πρὸς τὸν Δοσκα

Καθὼς ἡ ἐδική σου

Δὲν εἶν' ὠραία, πλὴν πιστὴ τοῦλάχιστον ἐξ ἔσου.

Εἶν' ἡ ἀγχόνη !

Πρὸς τοὺς οἰκέτας.

Πῶς ! Κάνεις δὲν προχωρεῖ ἐν βῆμα ;

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ, — χαμηλῇ τῇ φωνῇ.

Ἦ, οἶκτον !

ΕΡΝΑΝΗΣ, πρὸς τοὺς οἰκέτας.

Χίλια χρυσᾶ ! . . . Τὰ παραιτεῖτε ; κρῖμα !

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Ὅποιος δαίμων!

ΕΡΝΑΝΗΣ, πρὸς ἕνα τῶν οἰκειῶν.

Τρέξε σύ· τὸ δῶρον θὰ κερδήσης

Καὶ ἀπὸ δούλος μέτωπον ἀνθρώπου θ' ἀποκτήσης!

Πρὸς τοὺς ἄλλους.

Πλὴν σεῖς, διστάζετε καὶ σεῖς; ὦ, μοῖρα τεθλιμμένη!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Καὶ νὰ σ' ἐγγίσουν, ἀδελφε, ἡ ὥρα των σημαίνει.

Ἐρνάνης εἶσαι, ἢ πολὺ χειρότερον ἂν ἦσουν

Ἄν διὰ σὲ ἀντὶ χρυσοῦ ἐν κράτος μὲ χαρίσουν,

ὦ ξένε! σὲ φιλονεκῶ ἀπέναντι τοῦ κόσμου.

Καὶ πρὸς τὸν Κάρολον, ἀφ' οὗ σὲ στέλλει ὁ Θεός μου!

Δὲν ζῶ, ἂν τρίχα πειραχθῇ τῆς κεφαλῆς σου μία. —

Ἄνεψιά μου, ἡ στιγμή ἐγγίζ' ἡ μακαρία . . .

Μακρόνσου ἤδη· τὴν φρουρὰν νὰ ἐξοπίσω τρέχω,

Νὰ κλείσω τὰς εἰσόδους (*).

Ἐξέρχεται μετὰ τῶν οἰκειῶν

ΕΡΝΑΝΗΣ, ἀνερευνῶν τὴν ἀοπλοῦν ζώνην του

Φεῦ, ἐν ξίφος νὰ μὴν ἔχω!

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ, κεκαλυμμένη, ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, παρακο-
λουθούμενος ὑπὸ πλήθους εὐγενῶν, καραβινοφόρων καὶ τοξοτῶν. Ὁ Κά-

(*) Σ η μ. τ ῆ ς Η. Σ τ ο ἄ ς. Εἰς τὰς ἐπομένους σκηνὰς ὁ Δὼν-Σίλβας καταλαμβάνει τὸν Ἐρνάνην καὶ Δόνα-Σόλαν περιπαθῶς διαλεγομένους καὶ ἐξεγείρεται ὅλη του ἡ ζηλοτυπία Ἐνῶ δὲ ταλαντεύεται μεταξὺ λυσσώδους ἐκδικήσεως καὶ τοῦ πρὸς τὸν ξένον αὐτοῦ καθήκοντος τῆς φιλοξενίας, ἀγγέλλεται ἡ τοῦ βασιλέως προτέλευσις καὶ ὁ Δὼν-Σίλβας σπεύδει νὰ κρύψῃ τὸν Ἐρνάνην ἐν τινὶ τοῦ δωματίου του ἀποβήτηφ κρυψῶνι. Ἡ ἐπομένη σκηνὴ ἀναπτύσσει ὅλην τὴν ἀγωνίαν καὶ τὸν ἰκποτισμὸν τοῦ γηραιοῦ Σίλβα, ἀμφισβητοῦντος μέχρις ἐσχάτων καὶ σώζοντος πάση θυσίᾳ τὸν ξένον αὐτοῦ.

ρολος προχωρεῖ βραδεὶ βήματι στηλόνων ἐπὶ τοῦ δουκὸς βλέμμα ὀργῆς καὶ δυσπιστίας. Ὁ δούξ προχωρεῖ εἰς συνάντησίν του, καὶ χαιρετᾷ εὐσεβάστως. — Σιγή. — Ἀνησυχία καὶ τρόμος γενικός. Τέλος ὁ βασιλεὺς, φθάνων ἀπέναντι τοῦ δουκὸς, ὑψοῖ ἀποτόμως τὴν κεφαλὴν.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Καὶ πῶς, ἐξάδελφέ μου,

Τὴν θύραν ἔχεις σήμερον τόσον καλῶς κλεισμένην;

Μὰ τοὺς ἄγιους! ἤλιπζα ὀλίγον ἐφθαρμένην.

Ὁ Δὼν-Σίλβας θέλει ν' ἀποκριθῇ, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς τὸν συγκρατεῖ
διὰ κινήσεώς τινος ἀγερώχου.

Ἄργα ἐν μέρει ὄνειρα νεκρῶν σὲ φλέγουν!

Ἄϊ, μήπως φέρω κίδαριν; μὴ Βοαδβίλ μὲ λέγουν,

Μαχὼν καὶ ὄχι Κάρολον, πρὸ τῆς κλειστῆς σου θύρας

Ν' μ' ἀντιτάσσης δρύφακτα, ν' μ' ἀποσπᾷς γεφύρας;

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, προσκλίνων

Μονάρχα . . . .

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Λάβετε τὰς κλεῖς, κρατεῖτε τὰς γωνίας.

Δύο ἀξιωματικοὶ ἐξέρχονται. ἄλλοι δὲ παρατάττουσι τοὺς στρατιώτας ἐν
τριπλῶ στοιχῶ εἰς τὴν αἴθουσαν, παρὰ τὴν μεγάλην θύραν.

Ἄ! συνδαυλίζετε λοιπὸν τὰς πάλαι ἀνταρσίας;

Καλά· ἂν οὕτω φέρεσθε, ὁ βασιλεὺς ταχέως,

Καλοὶ μου δοῦκες, θὰ φερθῇ μὲ ἦθος βασιλέως,

Κ' εἰς τὰς ἐπάλλξεις σας, πατῶν εὐπύργους ἀκρωρείας,

Θὰ πνίξω ὡς εἰς φωλεὰν τὰς ποῖν σας αὐθεντίας!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, ἀνορθούμενος

Οἱ Σίλβαί εἶναι, βασιλεῦ, πιστοί . . .

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, διακόπτων

ὦ, τοὺς γνωρίζω.

Εἰπέμε, ἢ τοὺς πύργους σου τοὺς ἑνδεκα κρημνίζω!

Ἡ σβύσσασα πυρκαϊά, σπινθῆρα πάλιν ῥίπτει,

Ζῆ, δὲν ἐχάθη τῶν ληστῶν ὁ πρῶτος. — Τίς τὸν κρύπτει;

Σύ, τὸν Ἐρνάνην, μάστιγα καταστροφῆς, πολέμου,

Ἐδῶ, ἐντὸς τοῦ πύργου σου φυλάττεις!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Κυρίέ μου,

Εἶν' ἀληθές.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Πολὺ καλὰ αὐτὸν ἢ τὴν ζωὴν σου.

Μ' ἐνόησες;

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, προσκλίνων

'Ὡς πρὸς αὐτό, εἶν' εὐκολόν, πραΰνσου.

Θὰ γείνη ὡς ἐπιθυμεῖς. . . .

'Ἡ Δόνα-Σόλα κρύπτει τὸ πρόσωπον μὲ τὰ χεῖρας
καὶ πίπτει ἐπὶ σκίμπος.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, πρᾶυνόμενος.

'Α, κλίνεις! Ταπεινώσου

Καὶ φέρε τὸν αἰχμάλωτον'

'Ὁ Δοῦξ σταυρώνει τοὺς βραχιόνας καὶ μένει στιγμὰς τινὰς σύννου. 'Ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ Δόνα-Σόλα τὸν παρατηροῦσιν ἐν σιγῇ καὶ ἐξ ἀντιθέτων συγκινήσεων παθαινόμενοι. Τέλος ὁ Δοῦξ ἀνυψεῖ τὸ μέτωπον, λαμβάνει τὴν χεῖρα τοῦ βασιλέως καὶ τὸν φέρει βραδέως ἔμπροσθεν τῶν ἐπὶ τοῦ τοίχου εἰκόνων.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, δεικνύων τὴν πρώτην εἰκόνα.

Αὐτὸς ἐδῶ, ἔμπρός σου,

Πατήρ μου, πάππος, πρόγονος, ἐρείπιον ἀρχαῖον,

'Ὁ Σίλβιος, τρεῖς ὑπατος ἐκλήθη τῶν Ῥωμαίων!

Μεταβαίνων εἰς τὴν παρακειμένην

'Ὁ Δὸν-Γαλσέρας, δεύτερος τῆς Ἰσπανίας Σίδης

'Ἡ θήκη του περίχρυσος ἐγγὺς τῆς Βαλδολίδης,

'Ἐν μέσῳ λάμπει λυχνιῶν καὶ φώτων καιομένων

ἰαίρας, τὸν φόρον ἔλυσε τῶν ἑκατὸν παρθένων.

Μεταβαίνων εἰς ἄλλην.

— Δὸν-Βλάξ—αὐθόρμητος θανὼν φυγὰς εἰς ἐξορίαν,

'Ὡς συμβουλευσας ἀτυχῶς ποτὲ τὴν βασιλείαν.

Εἰς ἄλλην

— Ῥοσβάλλ! — Εἰς μάχην ἔφρευγε πεζὸς πρὸ τῶν ἐχθρῶν του

'Ὁ βασιλεὺς, κ' εἰς τὸ λευκὸν ἐσύριζον πτερόν του

Μυρία βέλη φονικά. — Ῥοσβάλλ! εἰς τοῦτον κράζει·
Τὸν ἵππον δίδει ὁ Ῥοσβάλλ καὶ τὸ πτερόν ἀρπάζει.
Εἰς ἄλλην

Αὐτός, — πληρώσας εὐγενῶς τὰ λύτρα βασιλέως,
Εἶν' ὁ Γονζάλδης·

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, σταυρόνων τὰς χεῖρας καὶ θεωρῶν
αὐτὸν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν
Μὲ κινεῖς εἰς ἐκπληξιν βεβαίως!

Ἐξακολούθει.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, μεταβαίνων εἰς ἄλλην εἰκόνα

'Ὁ Ῥοῦτ Γομέζης, Σίλβας ἄλλος,

Τῆς Καλατράβης γεννηθεὶς ταξίαρχος μέγας.

Τρεῖς ἄνδρες τῶρα τὸν βαρὺν δὲν σείουσι ὀπλισμόν του·

Τὰς δάφνας φέρ' εἰς μέτωπον τριάκοντα μαχῶν του.

Κατακτητῆς εἰς τὸ Μοτρίλ, Σουέζ, Νιγάρ ἐπέτα,

Κ' ἐτάφη πένρας. — Βασιλεῦ, Χαιρέτατον, Χαιρέτα!

Προσκλίνει ἀποκαλύπτων τὴν κεφαλὴν καὶ μεταβαίνει εἰς ἄλλην.

'Ὁ βασιλεὺς ἀκροᾶται ἀνυπομόνως καὶ ἐν ὀργῇ ἀξαναούση.

'Ἐγγύς, ὁ Γίλης, ἡ χαρὰ καὶ δόξα τῶν δικαίων·

'Ἡ χεῖρ του ἦτον εὐορκος ὡς λόγος βασιλέων.

Εἰς ἄλλην.

— Γασπάρ, Μανδόκων καὶ Σιλβῶν ἡ συγγενὴς λαμπρότης!

'Ἐκάστου τὸ χρυσόβουλον εἶν' ἐξ ἡμῶν ἐν πρώτοις

Οἱ Σανδοβάλλ καὶ τρέμοντες μαζῆ μας συγγενεοῦν·

Οἱ Μαβρικήται μᾶς φθονοῦν, οἱ Λάραι μᾶς ζηλεύουν·

Οἱ Ἀλαγκάστραι μᾶς μισοῦν. Ἰστάμεθα, καὶ μόνον

Τοὺς Δούκας θίγ' ἡ πτέρνα μας, κ' ἡ ὄψις μας τὸν θρόνον!

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Χλευάζεις;

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, μεταβαίνων εἰς ἄλλαν εἰκόνα.

'Ὁ Βασκέζ, Σοφοῦ λαβὼν ἐπωνυμίαν.

'Ὁ Δὸν-Ζαχὴμ ὁ ἰσχυρός. Αὐτὸς ἡμέραν μίαν

Καὶ μόνος, Μαύρων ἑκατὸν συνέτριψε τὸ δόρυ. —

Περῶ εἰς ἄλλους, κρείττονας. —

Εἰς ἓν κίνημα ὀργῆς τοῦ βασιλέως ὁ Δούξ παραλείπει πλῆθος εἰκόνων καὶ φθάνει διὰ μιᾶς εἰς τὰς τρεῖς τελευταίας πρὸς τὰ ἀριστερά.

Τὸν πάππον μου θεώρει!

Ἵπῆρξες δὴ γένεας ὁ λόγος του θρησκεία.

Κ' εἰς τοὺς Ἑβραίους.

Εἰς τὴν προτελευταίαν.

Ἡ μορφή ἐκεῖν' ἡ σεβασμία

Εἶν' ὁ πατήρ μου. Ἐσχατος, ὁ πρῶτος τὴν καρδίαν.

Οἱ τῆς Γρενάδης μαχίται συνέλαβον μὲ βίαν

Τὸν κόμητα δ' Ἀλβάρ Ζιρών, γνωστόν του. Τὸ μανθάνει,

Κ' ἐξακοσίους ἐκλεκτοὺς πρὸς θάνατον λαμβάνει·

Τὸ ἴνδαγμα τοῦ φίλου του ἐπὶ μαρομάρου ξύει,

Μαζῆ του τὸ στρατολογεῖ, κ' εἰς τὸν θεὸν ὀμνύει·

Νὰ μὴ ἐνδώσ' ἢ νὰ στραφῆ, ἐὰν δὲν θεωρήσῃ

Νὰ στρέψ' ἡ πέτρα μέτωπον καὶ νὰ λειποτακτῆσῃ.

Κ' ἐρρίφθη, τὸν διέσωσε, τοὺς Μαύρους καταπλήττων.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Τὸν ἀποστάτην.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Καὶ αὐτός, Γομέζης Σίλβας ἦτον!

Ἴδου τί λέγουν βλέποντες περὶ τὸ μέγαρόν μου

Τοιούτους ἥρωας.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Εὐθύς, τὸν ὑποχείριόν μου!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Κλίνει εὐλαβῶς πρὸ τοῦ βασιλέως, λαμβάνει τὴν χεῖρά του καὶ τὸν φέρει πρὸ τῆς τελευταίας εἰκόνας, ἥτις καλύπτει τὸν κρυψώνα τοῦ Ἑρνάνη. Ἡ Δόνα-Σόλα τὸν παρακολουθεῖ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐναγωνίως.—Ἄνησυχία καὶ σιγὴ γενική.

Ἡ ἐδική μου εἶν' αὐτή. — Μονάρχα, εἴμ' εὐγνώμων!

Θέλεις νὰ λέγουν, βίπτοντες κ' εἰς τὴν σκιάν μου μῶμον

«Ἐκεῖνος, ἄξιος υἱὸς περιφανοῦς οἰκίας,

«Ἐπώλησε τὸν ξένον του, προδότης τῆς φιλίας!»

Ἄγαλλιασις τῆς Δόνα-Σόλας κίνημα καταπλήξεως πάντων. Ὁ βασι-

λεὺς ἀποσύρεται πλήρης ὀργῆς καὶ μένει σιωπηλὸς ἐπ' ὀλίγον μὲ τὰ χεῖλη τρέμοντα καὶ φλέγον τὸ ὄμμα

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Δούξ, μ' ἐνοχλεῖ ὁ οἶκός σου καὶ τώρα τὸν κρημνίζω.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Διότι, δὲν εἶν' ἀληθές; θὰ πληρωθῆ, ἐλπίζω.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Δούξ, θὰ σοῦ βίψω τὴν ὄφρυν μετὰ τῶν πυργωμάτων,

Καὶ θέλω σπεῖρει κάνναβον εἰς τὰ ἐρείπιά των!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Καλλίτερα ἢ κάνναβος ἐπάνω των ν' αὐξήσῃ

Παρ' ἀτιμία τ' ὄνομα τοῦ Σίλβα ν' ἀσχημίσῃ.

Πρὸς τὰς εἰκόνας.

Δὲν ἔχει οὕτω, Κύριοι;

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Τὴν κεφαλὴν του πάλιν.

Μὲ ὑπεσχέθης. . . . .

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Ἐταξα τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην.

Πρὸς τὰς εἰκόνας

Δὲν ἔχει οὕτω, Κύριοι;

Δεικνύων τὴν κεφαλὴν του

Μ' αὐτὴν σὲ προλαμβάνω.

Διάθεσέ την.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Κάλλιστα. Πλὴν εἴμ' εὐγνώμων! Χάνω.

Ζητῶ ἀκμαίαν κεφαλὴν, ἥτις, κοπεῖσα, θέλει

Ἄπὸ τὴν κόμην ὑψωθῆ. . . Πλὴν ὡς πρὸς σέ, μὲ μέλλει;

Ματαίως θέλει δήμιος τὴν κόμην σου ζητήσει·

Δὲν ἔχεις ὅσην δύναται τὴν χεῖρα νὰ γεμίσῃ.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Ἐ, φθάνει! Ἐχω κεφαλὴν καλλιπρεπεῖ ἀκόμα,

Ὅσπε ν' ἀξίζῃ, ὡς φρονῶ, ἐνὸς ἀντάρτου πτώμα.

Πῶς; ἐνὸς Σίλβα κεφαλή σὲ φτίνειτ' ἀναξία.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Δούξ, τὸν Ἑρνάνην!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Κύριε, θαρῶ τῇ ἀληθείᾳ

Πῶς εἶπον.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, πρὸς τοὺς περὶ αὐτόν.

Ἴδετε παντοῦ ἄς πέσουν πρὸ ποδῶν μου

Οἱ τοῖχοι, τὰ ὑπόγεια. . . . .

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Πιστὸν τὸ φρούριόν μου

Εἶν' ὡς ἐγώ. Τὸ μυστικὸν μαζῆ μου τὸ γνωρίζει.

Θὰ τὸ φυλάξωμεν μαζῆ!

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Ὁ βασιλεὺς θεσπίζει!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Λίθον πρὸς λίθον ἂν ἰδῶ τὸν πύργον νὰ κρημνίσῃς

Καὶ νὰ τὸν κάμῃς τάφον μου, ματαίως.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Παρακλήσεις,

Φωναί, τὰ πάντα μάταια! — Τὸν λήσταρχον, σὲ εἶπα,

Ἡ Δούξ, ζῶν καὶ πύργος σου συγχρόνως πίπτουν.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Εἶπα.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Καλὰ λοιπὸν! Εἰς θῦμα ἐν σὺ δεύτερον καλεῖσαι.

Πρὸς τὸν Δούκα τῆς Ἀλκάλης,

Δούξ, κράτησέ τον!

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ, ἀποσπῶσα τὸ πέπλον καὶ ριπτουένη μεταξὺ
τοῦ βασιλέως, τοῦ Δουκὸς καὶ τῶν φυλάκων.

Βασιλεῦ τῆς Ἰσπανίας, εἶσαι

Κακὸς μονάρχης!

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Οὐρανέ! τί βλέπω; ἡ ἴδια!

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ

Δὲν εἶσαι, ὄχι βασιλεῦ, ἰσπανικὴ καρδιά.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, τεταραγμένος.

Κυρία, κρίνεις αὐστηρὰ τοῦ θρόνου τὴν ἀξίαν.

Πλησιάζων καὶ χαμηλῆ τῇ φωνῇ.

Σὺ μοῦ ἐμπνέεις τὴν ὀργὴν τὴν τόσον ἀλεθρίαν!

Μαζῆ σου γίνεται Θεὸς ἢ τέρας ὁ γενναῖος.

Ἐ, ὅταν μᾶς μισοῦν, κακοὶ γινόμεθα ταχέως!

Ἄν ἐσυγχώρῃς, ἤλπιζα, ὦ κόρη, τελευταῖον

Νὰ γείνω μέγας, νὰ φανῶ τῆς Καστιλλίας λέων.

Μὲ κάμνεις ἤδη τίγριδα μὲ τὴν σκληρὰν ὀργὴν σου.

Ἴδού, ἡ τίγρις μαίνεται! σιῶπῃσε, μακρὰν σου!

Κλίνων πρὸ ἐνός ἰκετευτικοῦ βλέμματός της.

Ἐν τούτοις, κλίνω.

Στρεφόμενος πρὸς τὸν Δούκα.

Σ' ἐκτιμῶ, ἐξάδελφε ἀκόμη.

Νὰ ἦν ὀρθὴ ἐνδέχεται ἡ εὐλαθὴς σου γνώμη

Πιστὸς εἰς ξένον, κατ' ἐμοῦ πολέμιος ὑψώσου.

Πολὺ καλὰ. — Σὲ συγχωρῶ καὶ εἰμ' ἀνώτερός σου.

— Ἡ χεὶρ μου μόνον ἔμῃρον τὴν κόρην σου λαμβάνει.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Αἶ, μόνον!

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ, ἐκπληκτος.

Ἐμέ, κύριε;

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Ἐμᾶς βεβαίως.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Φθάνει!

Ἦ τὸν γενναῖον νικητὴν, τὴν ἐξοχὸν θυσίαν,

Νὰ συμπονή τὴν κεφαλὴν καὶ σχίξῃ τὴν καρδίαν!

Ἐραία χάρις!

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Ἐκλεξε. — Αὐτὴν ἢ τὸν δραπετὴν.

Τὸν ἕνα τούτων.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Σὺ κρατεῖς τὴν μοῖράν μου, εἰπέ τὴν !

ἽΟ Δὸν-Κάρολος πλησιάζει πρὸς τὴν Δόνα-Σόλαν, αὐτὴ δὲ καταφεύγει εἰς τὸν θετὸν τῆς.

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ

ἽΩ ! σπεῦσε, θεῖε ! . . . .

Σταματᾷ, εἶτα δὲ κατ' ἰδίαν

Δυστυχῆς, δὲν ἔχω τρόπον ἄλλον !

Νεκρὸν τὸν θεῖον ἢ νεκρὸν ἐκεῖνον ! — ἽΕμὲ μᾶλλον !

Πρὸς τὸν βασιλέα

ἽΑκολουθῶ.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, κατ' ἰδίαν

ἽΩ οὐρανὲ, λαμπρὸν τὸ δῖλημμά μου !

Νὰ κλίνῃ τέλος ἔπρεπε καὶ κλίν' ἢ ἄνασσά μου !

ἽἩ Δόνα-Σόλα προχωρεῖ μὲ σοβαρὸν καὶ ἀσφαλὲς βῆμα εἰς τὸ κιβώτιον τῶν ἀδαμάντων. καὶ ἀνοίγουσα λαμβάνει τὸ ἐγχειρίδιον, ὅπερ κρῖπτει εἰς τὸ στήθος τῆς. ἽΟ Δὸν-Κάρολος προσφέρει τὸν βραχίονα.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Κ' ἢ πρόβλεψίς σας ;

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ

Τίποτε.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Πολύτιμός τις θήκη ;

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ

Ναί.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, μειδιῶν

ἽΑς ἴδωμεν.

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ

ἽἌλλοτε.

Τῷ δίδει τὴν χεῖρα, ἐτοίμη νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. — ἽΟ Δὸν-Σιάβας, ἀκίνητος· μέχρι τοῦδε καὶ ἀρρηρημένοι, προχωρεῖ βήματ' αἰνὰ ἀνακράζων.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

ἽΩ Δόνα—Σόλα ! Φρίκη !

ἽΩ Σόλα μου ! — ἽΑφοῦ ψυχὴ ἐντός σου δὲν κινεῖται,

ἽὍπλα καὶ πύργοι μου, σωρὸς ἐπάνω μου ριφθῆτε !
Τρέχων πρὸς τὸν βασιλέα.

Δὲν ἔχω ἄλλο ! ἄφες μοι τὸ τέκνον, κύριέ μου !

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, ἀφίρων τὴν χεῖρα τῆς Δόνα-Σόλας.

ἽΩ, τότε, τὸν αἰχμάλωτον !

ἽΟ Δουὲ ταπεινώνει τὴν κεφαλὴν καὶ φαίνεται εἰς φοδερὰν δισταγμοῦ πάλην· ἔπειτα στρέφει πρὸς τὰς εἰκόνας ἐνόων πρὸς αὐτά· τὰς χεῖρας.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Συγγνώμην, φείσθητέ μου,

Πατέρες μου ! —

Προχωρεῖ ἐν βῆμα πρὸς τὸν κρυψῶνα, ἡ δὲ Δόνα-Σόλα τὸν παρακολουθεῖ ἐναγωνίως διὰ τῶν βλεμμάτων. ἽΟ Δουὲ στρεφόμενος πρὸς τὰς εἰκόνας.

ἽΩ, στρέψατε τὸ βλέμμα σας πληγόνει !

Προχωρεῖ κλονούμενος πρὸς τὴν εἰκόνα του, ἔπειτα στρέφεται πρὸς τὸν βασιλέα·

Τὸ θέλεις ;

ἽΟ Δὸν-Κάρολος κατανεύει ἐπιτακτικῶς, ὁ δὲ Δουὲ ὑψώνει τρέμων τὴν χεῖρα πρὸς τὸ ἐλατήριον.

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ

Οἴμοι !

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, γονυπετῶν πρὸ τοῦ βασιλέως

Φεῦ, ἀρκεῖ ἡ κεφαλὴ μου μόνη !

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Τὴν κόρην !

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, ἐγειρόμενος

Λάβε τὴν ἔμὲ νὰ φθείρης ἀπελπίσου !

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, ἀρπάζων τὴν τρέμουσαν χεῖρα τῆς Δόνα-Σόλας

Σ' ἀφίνω, Δουὲ

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Βλεπόμεθα.

Παρακολουθεῖ διὰ τοῦ βλέμματός τὸν βασιλέα, ἀπομακρυνόμενος βραδέως μετὰ τῆς Δόνα-Σόλας· ἔπειτα θέτει τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ἐγχειριδίου του.

ἽΟ Κύριος μαζ' ἡ σου !

Ἐρχεται πρὸς τὸ ἔμπροσθεν τοῦ θεάτρου, ἀσθμαίνων, ἀκίνητος, χω-
ρίς νὰ βλέπῃ, χωρὶς ν' ἀκούῃ, μὲ ἀπλανὲς τὸ ὄμμα καὶ τοὺς βραχί-
ους ἐσταυρωμένους ἐπὶ τοῦ στήθους, οὐς περ ἀνασηκόνουν σπασμωδικῶς.
Ὁ βασιλεὺς ἐξέρχεται μετὰ τῆς Δόνα-Σόλα; καὶ πᾶσα ἡ τῶν εὐπατρι-
δῶν συνοδία σοβαρῶς καὶ ἀνά δῦω, συνδιαλεγόμενοι θαιῆ τῆ φωνῆ με-
ταξὺ των.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, κατὰ μέρος

Μονάρχα, φεύγεις, καὶ χαρὰ ἐνῶ σὲ περιπνέει,
Ἡ γηραιὰ χρηστότης μου βραγίζεταί καὶ κλαίει!

Ἵψώνει τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ βλέπων ὅτι εἶναι μόνος, λαμβάνει δῦω
ξίφη ἀπὸ τινος πανοπλίας, μετρεῖ τὸ μέγεθός των καὶ τὰ θέτει ἐπὶ τρα-
πέζης. Ἐπειτα ὥθει τὸ μυστικὸν ἐλατήριον καὶ ἡ θύρα ἀνοίγει.

ΣΚΗΝΗ Ζ΄.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, ΕΡΝΑΝΗΣ.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Ἐλθέ.

Ὁ Ἑρνάνης φαίνεται εἰς τὴν θύραν τῆς κρύπτης, ὁ δὲ Δὸν-Σίλβας
τῷ δεικνύει τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης ξίφη.

— Προτίμησε. — Κανεὶς δὲν σὲ διώκει πλέον,
Καὶ τώρα λόγον εἰς ἐμὲ θὰ δώσης τελευταῖον
Ἐλθέ! — καὶ γρήγορα. — Πλὴν πῶς; ταράσσει' ἡ ψυχὴ σου!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Ἄ, γέρον . . . εἶν' ἀδύνατον νὰ μετρηθῶ μαζήσου!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Καὶ πῶς; Φοβεῖσαι; Εὐγενὴς δὲν εἶσαι; Δυστυχία!
Καλὸς, κακὸς, ὅταν λαλῆ ἀνδρεία καὶ ἀνδρία,
Πᾶς ὕβριστὴς μονογενὴς, καὶ Σίλβας ὁ Ἑρνάνης!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Πλὴν, γέρον . . .

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Δός με θάνατον ἢ σπεῦσε ν' ἀποθάνης!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Νὰ σπεύσω, καί! — Εἰς τὴν ζωὴν ἀφ' οὗμ' ἐξαποπέλλεις,
Εἶν' ἐδικήσου' λάβε τὴν ὄπως ἐγκρίνεις.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Θέλεις;

Πρὸς τὰς εἰκόνας.

Ἰδέτε, θέλει, κύριοι! — Καλὰ τὴν προσευχὴν σου.

ΕΡΝΑΝΗΣ

Ἦ, εἶν' ἐσχάτη, κύριε, καὶ στρέφ' εἰς τὴν ψυχὴν σου!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Τὸν ἄλλον ζήτει Κύριον!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Ἄ, ὄχι, ὄχι! — Γέρον,

Τιμῶρει, ξίφος, πέλεκυν ἢ ὅτι θέλεις φέρων.
Πλὴν ἔλεος! ἄς πληρωθῆ ἑνὸς νεκροῦ ἢ γνώμη'
Δούξ! πρὶν ἐκπνεύσω, ἄφες με νὰ τὴν ἰδῶ ἀκόμη!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Νὰ τὴν ἰδῆ!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Τοῦλάχιστον στιγμὴν ν' ἀκούσω μίαν,
Μίαν καὶ μόνην, τῆς φωνῆς ἐκείνης τὴν μαγείαν!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Νὰ τὴν ἀκούσῃ!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Ἐννοῶ τὸ θάρρος τῆς θυσίας.

Ἄλλ' ἡ νεότης μου στιγμὰς ἀνθολογεῖ βραχείας.
Συγγνώμην! Ἄν δὲν συγχωρῆς νὰ τὴν ἰδῶ ἐκπνέων,
Νὰ τὴν ἀκούσω ἄφες με, καὶ ἀποθνήσκω πλέον.
Νὰ τὴν ἀκούσω μόνον, Δούξ! σεβάσου τὴν εὐχὴν μου!
Ἄλλὰ, μὲ ποῖαν ἔδιδα γαλήνην τὴν ζωὴν μου,
Ἄν ἡ ψυχὴ μου ἔστεργες, πρὶν φύγ' εἰς τὸν Θεόν της,
Μὲ τὴν ψυχὴν της ν' ἀσπασθῆ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν της!
— Δὲν θὰ τὴν εἶπω τίποτε, θὰ ᾔν' ἐδῶ, πλησίον,
Καὶ μὲ ἀπάγεις ἔπειτα!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ δεικνύων τὸν ἔτι ἀνοιχτὸν κρυψῶνα

Χορεία τῶν ἁγίων!

Νὰ ἦναι τόσον ὁ κρυψὸν βαθὺς καὶ σιγαλέος,

Ὡστε νὰ μὴ ἀκούσῃ τί;

ΕΡΝΑΝΗΣ

Δὲν ἤκουσα βεβαίως.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Τὴν Δόνα-Σόλαν ἀντὶ σοῦ παραλαβὼν κατέβη.

ΕΡΝΑΝΗΣ

Καὶ τίς λοιπὸν;

ΔΟΝ ΣΙΑΒΑΣ

Ὁ βασιλεύς.

ΕΡΝΑΝΗΣ

Παράφρων' τὴν λατρεύει!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Τὶ λέγεις!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Μᾶς τὴν ἤρπασε καὶ λάτρις τῆς καλεῖται!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Ὡ συμφορὰ! Τοὺς ἵππους σας, τοὺς ἵππους σας, δπλίται,

Κ' ἐμπρὸς, ἐπὶ τὸν ἄρπαγα μαζῆ μου!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Στάσου πρώτον.

Ἡ ἀσφαλὴς ἐκδίκησις δὲν ἀγαπᾷ τὸν κρότον.

Ἐγὼ μ' ἐδικὸς σου δύνασαι νὰ μὲ φονεύσῃς. Κλίνεις

Ἐγὼ νὰ γείνω τιμωρὸς τῆς ἀρετῆς ἐκείνης;

Ὡ, μὴ μ' ἀρνεῖσαι τῆς ποινῆς ἐν μέρος χάρισέ με,

Καὶ πίπτω εἰς τοὺς πόδας σου, ἂν ἀπαιτῆς, ἰδέ με!

Ἄς τὸν ζητήσωμεν μαζῆ. Ἐλθέ, μὴν ὑποπτεύῃς,

Ἐγὼ βραχίων, σ' ἐδικῶ. — Κατόπιν, μὲ φονεύεις.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Καὶ τότε, θύμα ἔρχεσαι νὰ πέσῃς τῆς χειρὸς μου;

ΕΡΝΑΝΗΣ

Ναί, Δούξ.

ΣΑΡΡΑ ΒΕΡΝΑΡ

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Καὶ τίς ὁ ὄρκος σου ;

ΕΡΝΑΝΗΣ

Ἡ μνήμη τοῦ πατρός μου !

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Πλὴν μόνος θὰ ἐνθυμηθῆς τὸν ὄρκον νὰ τηρήσῃς ;
ΕΡΝΑΝΗΣ, δίδωρ αὐτῷ τὸ εἰς τὸ πλευρόν του
κρεμάμενον κέρας.

Σὲ δίδω τοῦτο. Ἄκουσε· εὐθὺς ὅπου θελήσῃς,
Ὅποῖαν ὥραν ἢ στιγμὴν, εἰς ἓν ἀκαριαῖον,
Ἄν σοῦ διέλθῃ κατὰ νοῦν νὰ μὴν ὑπάρχω πλέον,
Ἐλθὲ, τὸ κέρας σάλπιξε καὶ μὴ φροντίσης μῆτε.
Δὲν θέλω ζῆ.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ.

Τὴν χεῖρά σου.

Σφίγγου τὰς χεῖρας. — Ἐπειτα πρὸς τὰς εἰκόνας
Σεῖς μάρτυρες γενητέ !

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

ΣΑΡΡΑ ΒΕΡΝΑΡ

Ἡ γυνὴ αὕτη, ἡ σπουδαιότερα καὶ ἐπισημοτέρα ἡθοποιὸς τῆς
γαλλικῆς σκηνῆς ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις τὴν 22 Ὀκτωβρίου τοῦ
ἔτους 1844. Θυγάτηρ Ἰουδαίας Ὀλλανδοῦ, ἀνετράφη ἐν τινι
μοναστηρίῳ ἀφ' οὗ προηγουμένως ἐβαπτίσθη. Τῇ ἐπιμόνῳ δὲ συμ-
βουλῇ τῶν φίλων τῆς ἀσκητριῶν ὑπέεικουσα, μετέβη ἐν ἔτει
1858 εἰς τὸ ἐν Παρισίοις Conservatorium (σχολεῖον μουσικῆς),
ἐνθα γενομένη μαθήτρια τοῦ Provo-st καὶ τοῦ Samson, διδα-
σκάλων καθὼς καὶ ἡθοποιῶν ἐπιφανεστάτων, ἔλαβε τὸ δεύτερον
βραβεῖον ἐν τῇ τραγωδίᾳ καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῇ κωμῳδίᾳ.
Ἄλλ' ὅμως μεθ' ἄλλας τὰς βραβεύσεις ταύτας, ἡ πρώτη αὐ-
τῆς ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐμφάνισις δὲν ἐξήγειρε τὴν προσοχὴν τῶν